

ZNACZENIE PRACY DOMOWEJ w PROCESIE DYDAKTYCZNYM

ROLA i ORGANIZACJA NAUKI DOMOWEJ UCZNIĄ

PRACA DOMOWA - forma obowiązkowych, wykonywanych zwykle w domu, zajęć szkolnych uczniów, których celem jest rozszerzenie, pogłębienie i utrwalenie ich wiedzy oraz wdrożenie do samodzielności w postugiwaniu się wiedzą, w zbieraniu informacji, w dokonywaniu obserwacji, rozwiązywaniu zagadnień oraz pisemnym ich opracowywaniu.

(W. Okoń)

Praca domowa traktowana jest w teorii nauczania jako druga po lekcji ważna forma pracy dydaktyczno-wychowawczej. Stanowi ona nie tylko integralny składnik tradycyjnego systemu szkolnego, lecz również jego podporę.

Nauka (praca) domowa przyczynia się do utrwalania wiedzy ucznia, doskonalenia nabytych sprawności, rozwoju umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji, do samokontroli i stosowania nabytej wiedzy w praktyce. Uczeń pracując w domu pozbawiony jest fachowej pomocy nauczyciela i często zdany tylko na siebie. Dzięki temu nabiera wiary we własne możliwości i uczy się pokonywania przeszkód. W literaturze podkreśla się dużą rolę pracy domowej w stymulowaniu wielostronnej aktywności uczniów, wdrażania do samodzielnego myślenia i postugiwania się wiedzą, w realizowaniu samodzielnych zadań twórczych, kształtuje wolę i charakter dziecka, rozwija systematyczność i dokładność, kształtuje pozytywny stosunek do pracy, jest też przygotowaniem do samokształcenia.

Aby w odpowiednim momencie pomóc dziecku w pracy domowej - "w pracy nad lekcjami", rodzice powinni na bieżąco orientować się w jego osiągnięciach, kłopotach i porażkach. Dziecko musi być przekonane, że rodzice interesują się jego nauką na co dzień, dostrzegają sukcesy i cieszą się nimi, nie bagatelizują żadnych jego zaniedbań. W tym celu potrzebna jest systematyczna kontrola i współpraca ze szkołą (stały kontakt z nauczycielem). Wdrażanie do samodzielności to trudna sztuka, ale nie za trudna dla rodziców, którzy rozumnie kochają swoje dzieci. Pora odpoczynku, zabawy czy rozrywki powinna być z góry ustalona tak, aby w czasie odrabiania lekcji inne zajęcia i sprawy nie zakłócały dziecku spokoju i niepotrzebnie nie zaprzętały głowy. Ustalenie i konsekwentne przestrzeganie godzin przeznaczonych na naukę domową jest gwarancją, że w przyszłości nasze dzieci będą dobrze planowały swój czas i będą potrafiły racjonalnie go wykorzystać.

Stworzenie dziecku dobrych warunków do nauki w domu nakłada na rodziców cały wachlarz obowiązków. Składa się na to przyjemnie urządzone kąciak dziecka, funkcjonalny warsztat pracy, przestrzeganie higieny pracy umysłowej. Komfortowe warunki pracy domowej nie zapewnią jeszcze sukcesów w nauce, jeśli dziecko napotyka w domu na obojętność ze strony rodziców, brak zainteresowania jego osiągnięciami, jeśli jest pozostawione samo sobie.

Dzieci w młodszym wieku szkolnym nie potrafią początkowo sprostać wszystkim obowiązkom szkolnym. Pomoc rodziców daje im poczucie bezpieczeństwa, a także poczucie zadowolenia i radości, jeżeli rodzice dostrzegają jego wysiłki i chwalać je. Pomoc polegająca na życzliwym zainteresowaniu ustala i pogłębia więź uczuciową z dzieckiem, podtrzymując jego zapał do nauki, wzmacnia pilność i obowiązkowość oraz przygotowuje do samodzielnej pracy. Pierwsze lata nauki, kiedy dzieci zaczynają swój start życiowy, stanowią fundament dla dalszego kształcenia się i dlatego tak ważne jest, aby był on mocny i trwały, by można było na nim budować dalszy pomyślny rozwój intelektualny dziecka.

Aby praca domowa ucznia była efektywna warto, przypomnieć kilka zasad:

- ✓ stałe miejsce do odrabiania lekcji
- ✓ porządek na biurku – w bałaganie zbyt dużo czasu traci się na szukanie potrzebnych rzeczy
- ✓ odpowiednia atmosfera środowiska rodzinnego: cisza, nieodrywanie do innych zajęć ...
- ✓ odrabianie zadań powinno odbywać się zawsze o tej samej porze dnia
(zalecaną, odpowiednią dla pracy umysłowej jest pora między godziną 16, a 19, wówczas praca jest najefektywniejsza)
- ✓ na początek zadania łatwe, które sprawiają dziecku przyjemność i stopniowo przechodzić do trudniejszych
- ✓ uczeń powinien samodzielnie wykonywać pracę domową
- ✓ rola rodziców sprowadzać się powinna do wsparcia dziecka motywacją oraz nakierowaniem odpowiednimi przykładami.

Nie jest wskazane, stałe pomaganie dziecku w samym wykonywaniu zadań, gdyż w ten sposób praca domowa nigdy nie rozwinię ich samodzielności. Przestrzegając ustalonych zasad, nauce szkolnej i domowej dziecka nadajemy rangę spraw ważnych, ucząc je od małego poważnego traktowania obowiązków.

Bibliografia:

- W. Okoń: *Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej*. Wydawnictwo Akademickie „Żak”, Warszawa 1998
- H. Kozak: *Organizacja pracy domowej uczniów klas początkowych*. Warszawa 1984
- M. Szpiter: *Doskonalenie nauki domowej uczniów klas początkowych*. WSP, 1992

Opracowała na podstawie zasobów internetowych

mgr Iwona Lichota